

La Nació

Setmanari adherit a la "Unió Catalanista"

Redacció i Administració: CANUDA, 14, Pral.

La solució dels conflictes obrers

ACABEM de presenciar la solució d'un conflicte obrer, coronat per l'èxit de les aspiracions que els treballadors, a l'iniciar el conflicte, perseguien. Ens referim a la vaga plantejada, per solidaritat, pels obrers del «Ram de construcció».

Aquesta vaga, que va seguir el curs normal del que representa solidarització de forces proletàries, sigui titllada, ja de bon començament, per la premsa conservadora i per la gent d'ordre, de «vaga política» amb fins revolucionaris posats al servei dels professionals de la vella política.

Pel que després s'ha vist i per la solució que aquell conflicte ha tingut, els fins polítics i revolucionaris de la vaga, en aquest cas, s'ha demostrat que sols existien en la ment dels antisocials elements que, a conseqüència, potser, de les explotadores accions per ells continuament realitzades, viuen constantment en plena poruguesa i temor, que'ls fa veure a tothora delirants desvaris revolucionaris en la més petita acció de reivindicació social que'ls estaments obrers porten a terme.

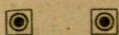
Es ben còmoda l'actitut que adopten els contraris del millorament social dels estaments humils quan se presenta un conflicte de la naturalesa del que ara, satisfactoriament pels obrers, s'ha solucionat. Quan se manifesta amb forma pacífica el malestar dels treballadors, ningú se sent prou just per a comprendre que les penalitats de la vida han de trocejar, per força, les sensibilitats més exquisides de la seva ànima. Voluntariament, en res fan participar als treballadors, que són els veritables productors de la riquesa dels pobles, dels guanys immensos que'l capitalisme acumula, emperò quan se presenta una demanda, una reclamació obrera, que sempre estarà fonamentada en el malestar que'ls que treballen sofreixen, allavors ja corren a dir la seva paraula, quasi sempre oprobiosa, els satisfets elements que componen la burgesia.

Mentre l'angoixós malestar dels nuclis humils permaneix reclòs en l'intimitat dels seus esperits i les penalitats es retorcen i claven les seves urpes en l'interior de la seva ànima, ningú diu res i tothom troba que'l

nostre obrer, que l'obrer català, és excel·lent i que totes les bones qualitats l'adornen... L'obrer, però, comença a decaure i adquireix renom d'exigent, així que planteja les llurs reclamacions i es disposa a lluitar per conquerir-les.

Posat en el terreny de la lluita social, l'obrer, per als burgesos, té tots els defectes i més que cap, i el que més li retreuen, és el de que's deixa arrossegar i actua sempre a remolc de les accions polítiques i, per tant, aquest és el motiu que quan un conflicte de reivindicació social es manifesta i exterioritza, tot seguit ja l'han titllat de polític, de revolucionari, d'obeidor de mòbils i interessos allunyats de la causa i fonament que, al plantejar el conflicte, s'al·lega.

Cal que's digui perquè és cert. L'obrer català, gelosíssim sempre de la seva dignitat, no consent, no tolera, perquè no ho pot consentir ni ho pot tolerar, que s'el tracti amb menyspreu i se l'atropelli en els seus més justíssims drets. Si els senyors que li han fet retret, ara, en la darrera vaga del ram de construcció, de la manca de voluntat amb que a la vaga ha anat, haguessin contemplat, com nosaltres ho hem fet, l'amuntegament en un pis reduït i humil d'una munió immensa d'hommes que feien bategar els seus cors pendent, només, el seu helenar de la solució del conflicte per la resolució del qual a la vaga s'havien llançat, potser no haurien parlat de la manera que ho han fet, de la manera que ho fan, cada vegada que l'esclat d'un sentiment de reivindicació obrera posa un obstacle a l'apacible desenrotllament del sistema de vida que les classes poderoses han adoptat i els fa entreveure la per aquelles classes esglaiadora visió d'un demà on els atributs engendradores d'individualíssims privilegis restin anul·lats i sols regeixi a la societat la germanor solidaritzadora i socialitzadora de tots els atributs, forces i elements socials.

En el vinent número: «El jou espiritual» per A. Rovira i Virgili

Que no li retreguin tant al nostre obrer que's deixa conduir pels «vividors» de la política i l'obrerisme, perquè si tractéssim d'analitzar les actuacions col·lectives dels nostres nuclis socials, veuríem que no són pas els estaments obrers els que han ajudat a conquerir més reputacions polítiques a favor dels aprofitats «definidors de moral social», que si són seguits i creguts per la burgesia és solament perquè aquells «definidors» no contraposen mai les llurs teories amb les teories que aim a sustenta el conservatisme estantiç que considerarà sempre com una heretgia qualsevol intent de renovació social que's pretengui implantar en els cims dels pobles.

Encerclada, la burgesia, dins dels procediments que posa en pràctica quan esclata un conflicte social que tendeix a l'afirmació de la dignitat o al millorament de les condicions de treball dels obrers, perd tota mena de prestigi i resta incapacitada per a poder anatematitzar l'organització obrera i els vicis de que aquella organització pugui adolèixer. Si tal com la poderosa burgesia afirma, els nuclis obrers estessin dominats per les perverses accions dels desentranyats «vividors» i ella n'hagués el convenciment perfecte, a la seva mà fàcilment tindria el desballestar aquelles accions perverses i inutilitzar per complert les actituds perturbadores que'ls «vividors» obreristes fan adoptar als que'ls creuen i segueixen.

Els detentadors del patrimoni social ja ho saben i ho veuen que l'obrer sols misèrrimament pot viure; ja n'estàn convençuts que la resignació és la virtut que més, en profit dels poderosos, els obrers practiquen. Així i tot, però, quan els treballadors, angunieats pel propi malestar, millores socials reclamen, no és pas de bon grat que la burgesia els les concedeix, sino que és forçosament i maleint l'organització obrera que'ls ha fet cedir ço que per propi impuls no haurien concedit en cap moment de la seva vida.

Nosaltres que, com tothom, a milers de vegades hem sentit dir que'ls obrers per si sols res reclamarien i que quan reclamen quelcom és obeint a la pressió que damunt

d'ells els «vividors» exerceixen, volem fer constar, una vegada més, que si en l'estament burgès hi niessin sentiments de germanor i l'esperit de millorament social fos cosa per aquell estament fonament sentida, la solució dels conflictes del treball seria una cosa facilíssima. Res més senzill, per a la burgesia, que fer fracassar l'acció dels tantes vegades mentats «vividors», puix concedint, abans d'ésser reclamat, tot allò que és de justícia que'ls obrers gaudeixin, quedaria anul·lada i desvirtuada la pretesa acció dels que's diu que trafiquen amb les aspiracions socials dels obrers.

Però aquestes concessions, que podrien ésser la solució transitoria dels conflictes obrers, car la solució absoluta i definitiva sols amb una transformació total de la societat ha de venir, no seràn fetes. I és que l'actitud de sistemàtica resistència a les reclamacions proletàries, interpreta més justament que cap altra el sentiment egoista i antisocial de que estan posseïdes les burgesies de la societat actual.

GUAITA

CADA volta que hom preté esbrinar el que pugui moure la política espanyola, obté el convenciment que no serà pas una idealitat ben cimentada, sinó un conjunt de conveniències i àdhuc necessitats dels homes qui la regeixen, car en son actuar no hi trobareu lògica ni aquella raó de continuïtat amb que, a voltes, se pretenen justificar certs desviaments. Tota la seva acció és descentrada, sense relació de cap mena, vivint el moment, no res més que'l moment, com amb temença de ni tantsols esmentar l'avenir. Tant trist el deuen obirar!

Es per això que, a cada instant de la vida que passa, escolleixen els polítics espanyols una frase que condensi el llur pensament xorc i buit, i entre les moltes que podríem retreure, sols esmentarem avui la de més actualitat tristament cèlebre, el mot neutralitat.

Amb aqueix mot i per aqueix mot, s'han dit i es diuen les tonteries més grans que en el sentit universalista dir-se puguin, car tots els neutrals que no hi són obligats per raó del seu càrrec oficial, són obertament declarats amics d'una part en lluita i per tant enemics de l'altra part, com ho demostra indiscutiblement el fet de recordar-se ara, precisament ara que son neutrals, de trobar una vergonya que Gibraltar perteneixi als anglesos, qual vergonya venen suportant tant tranquil·lament des de fa més d'un segle, i amb quals anglesos hi han compartit fins abans d'ara tota llei d'atencions.

La dissonància del sentit polític i del que ells ne diuen nacional, no s'atura pas aquí encara, puix dintre sa mena de neutralitat pretenen veure-hi una general confiança dels combatents d'Europa per a quan arribi el moment de concertar la pau, no volguent-se adonar o no adonant-se'n, en llur quixotesco somniar, que enllà de l'Europa, ara més que mai, se tenen en compte les actuacions de la política espanyola. I allà, els que no dormen, s'han d'adonar que a Espanya deu haver-hi algun interès en la neutralitat tant bescantada en defensa de les vides dels seus súbdits que envien a guerrear al Marroc.

I aquí s'hi troba la paradoxa d'aqueixa acció política espanyola que no vol intervenir en el trasbalsament d'Europa, però troba admirable, convenient i necessària l'intervenció al Marroc...—F.

Les patries pàlides

COM els obrers dels nostres tallers o de les nostres fàbriques, que, per la mequina i injusta reparació i recompensa que de l'intens esforç de llur treball els és donada, viuen una existència difícil i anguniosa i mancada de la plenitud necessària per al compliment de llurs deures socials i àdhuc per a infondir una vitalitat eficaç i positiva a llurs bondadoses aspiracions, hi han patries que veuen afeblit el seu vigor per poders opressors i per tiranies ferriament establertes, que'ls absorbeixen totes les energies creadores i els lleven, amb constants sagnies, totes les dots de fecunditat i de fortalesa.

Són aquestes les patries sotmeses i explotades per una oligarquia, per una burgesia política que's nodreix de llur esforç per a així enfortir-se i adquirir damunt d'elles una més dura supremacia dominadora. Són aquestes les patries que no poden realitzar cap acció sense extenuar-se. Són aquestes les patries a les quals fins la virtut els és llevada de donar vida i expansió, de fer fructificar les llavors de bonat, posseïdores, per tant, d'un valor universal i etern, que els seus fills preclars, com a resum de tota una vida d'estudi i d'un procés de perfeccionament, depositen en llur si amb apariències de maternitat nacional, esperançats de veure-les germinar i posseïonar-se d'una vitalitat que'ls doni fortitut per a intervenir en l'actuar de l'humanitat i així poder-hi determinar la redempció d'un petit dolor, i així poder-hi determinar una perfecció, un avençament positiu i estable, anhel suprem vers el qual se mou l'actuar dels homes bons, l'actuar dels homes justs.

Més, en les entranyes decandides d'aquestes patries, les llavors espirituals no hi troben la necessària calor gestadora, i allà resten enterrades en l'esterilitat. I mentre al món se combat i es vessa sang i se sacrifiquen vides per la solució de problemes que en el si d'elles són ideològicament i virtual resolts, les patries pàlides han de veure amb anguniosa impassibilitat com la coneixença que elles posseeixen d'aquella solució, aquells mots de revelació que deturarien la lluita, no poden arribar als oïds dels combatents, perquè, àdhuc la potència del crit, la facultat de fer-se entendre dels altres pobles, els ha estat a elles destruída.

Quantes proclamacions no té fetes ja el nacionalisme català, que, perquè fossin suzeranes a la consciència del socialisme internacional com a única solució per a l'extinció de les discòrdies entre Estats, ha calgut que sobre els pobles d'Europa se desencadenés la tragedia present! I encara, quan aquelles proclamacions nacionalistes han arribat a ésser concretades, no ha estat pas per influència directa de l'ideologia catalana, sinó obeint a un procés que s'ha anat desenrotllant ben deslligat i ben desavinentat del procés del nacionalisme a Catalunya.

Per culpa dels Estats detentadors de la sobirania de les patries, quan una nova veri-

tat és en el si d'elles descoberta, el seu coneixement no trascendeix als altres pobles, i a la terra s'hi realitzen infinitat d'accions similars mancades de profitós contacte; i a la terra els esforços dels homes se repeteixen malagunyadament en diferents indrets alhora i sense unitat d'acció per a l'assoliment d'una veritat mateixa. I així esdevé que en un punt de la terra se sacrifiquen vides per a l'obtenció d'una fórmula de perfeccionament, la qual potser ja ha estat fixada en el si d'una col·lectivitat, que, per no poder donar còs de realitat al seu pensament, per tenir opresa sa existència nacional, únic instrument d'eficàcia i d'internacionalització, de la seva descoberta no ha pogut donar-ne compte al món.

I aquestes patries que porten així una vida incompleta i miserosa, aquestes patries que veuen atacada la sagrada plenitud de la seva llibertat per l'acció d'un Estat antisocial i condemnable, han de suportar, com els obrers que's veuen apresats en la misèria per l'acció antisocial i injusta de la burgesia, l'existència damunt d'elles dels que s'erigeixen en protectors de la seva vida, dels que per haver tingut un moment de *generositat*, per haver-se sentit un moment *magnànims* amb quelcom del qual indiscutiblement en posseïen la propietat exclusiva, s'atribueixen el títol pompos de *gran patriota*, i enlloc de considerar llur acció com un deure complert pel qual no se n'ha d'esperar cap recompensa, ho interpreten com un mèrit contret pel qual la patria els ha de rendir a tothora agraiment i vassallatge. Aprofiten aquests *protectors* la penúria de la patria, que li fa gairebé impossible adoptar actituds de dignitat rebutjadores de tota reparació justa atorgada com a una almoïna, que la obliga a aprofitar totes les engrunes, per a revestir-se d'una jerarquia repulsiva i menyspreable, com si enlloc de deure's — com el més humil — a la patria, la patria es degués a ells, entronitzats en déus de la seva existència, farcits de susceptibilitats i patriòticament inviolables.

La palidesa, la manca de vitalitat de les patries, va aparellada amb la misèria de qualsevol dels seus estaments, car les accions antisocials tenen una efectivitat ben complexa: des del cim dels poders polítics o des de l'explotació d'una qualsevol manufactura, llevant a les patries l'efectivitat de llur acció internacional o absorbint els homes que treballen els elements cooperadors de la pròpia existència, l'atentat va igualment contra la plenitud de la vida.

Deure és del nostre nacionalisme destruir aquesta injustícia, per a que rojes i ardents onades de vitalitat vinguin a desterrar la palidesa del rostre dels que no ostenten altre mèrit que llur treball per a fonamentar llur dret a la vida; car en el rostre d'ells, més que en cap altre, hi és reflexat l'exuberant o miseriós viure de la patria.

Del món del treball

Obrer i patró

ENS proposem dir sempre, agradable o desagradable, la veritat en totes aquelles coses que passen per la nostra ploma. No voldríem per res del món que mai se'ns pogués acusar del crim en que cauem tants, parlant o escrivint per a les multituds: del crim d'insinceritat. Vol dir que, de vegades, la nostra veritat no plaurà als obrers. Tant-se-val. Com que no'ns guiarà altre desig que fer el bé als que treballen, tenim el ple convenciment que, tard o d'hora, es regoneixerà la nostra recta intenció.

L'obrer nostre té, com tots els demés estaments socials, els seus defectes, individuals i col·lectius, que nosaltres anirem posant de relleu a fi de contribuir a l'esmena. No és la nostra intenció adular als que treballen amb fins partidistes. La veritat i la veritat, que amb la veritat, només, n'hi ha prou per a rompre cent llances cada dia en favor dels que produeixen. Això sí, quan en concepte nostre els obrers errin, els direm, també, que erren. Estem segurs que'ns ho agrairàn.

La lluita social a la nostra terra va de cada dia prenent nous viaranyos. Ja no és la vaga parcial dels obrers d'una fàbrica o taller contra'l seu patró, ni la de tots els obrers d'un ofici contra'ls patrons del mateix. Subsisteixen aqueixos aspectes de la lluita, però la tendència es d'anar-los eixamplant. I val a dir-ho: el patró lluita en millors condicions que l'obrer. Cada dia noves associacions patronals naixen davant de les obreres, més així com les darreres tenen una organització rudimentària i ho confien tot a l'entusiasme dels associats i a l'energia desplegada en hores de lluita, els primers sumen elements de resistència, es comprometen econòmicament a complir pactes i estatuts, quan el cas sigui arribat. La resistència, la resistència: heus-aquí el lema del nostre «bon burgés». No penseu mai que, a l'associar-se, hagi pensat en atreure's als obrers, en pactar amb ells. No, de cap manera.

Els pensen: «L'obrer s'associa per a demanar cada dia, per a exigir cada dia i mantenir després les seves exigències pel mitjà de la vaga. Bé. Nosaltres ens associarem per a resistir a totes les demandes. Ens rodejarem d'advocats que'ns aconsellin i, ademés, ens diguin la millor manera de burlar les lleis. Per això tenim la força que dóna'l diner i l'influència que dóna'l diner».

Com podeu veure, el seu punt de vista és limitadíssim. Es fill, ademés, de l'egoisme de tota burgesia, de la mentalitat del nostre patronatge. Es lluny el dia que'ls nostres patrons coneixeran i tindran en compte les noves lleis de l'economia social. Per ells, l'obrer no és més que una eina, una màquina més de treball. Llàstima que aqueixa màquina tingui ànima, el qual vol dir, també, dignitat, i que tingui necessitats físiques, i que tingui una raó que discorra. Si no fos així, l'obrer seria com l'animal de càrrega que si resisteix una tonelada n'hi posen una i mitja i si pot amb una i mitja s'arriba a dugues. Perquè és corrent, està encara generalitzat entre'l nostre «bon burgés», allò tant famós, tant tonto i tan ignocent: «Sempre hi ha hagut amos i treballadors, sempre n'hi haurà». O bé és el mateix que retriem en el darrer article. Encara hi ha qui creu que'ls obrers són d'una casta inferior.

Per tant, el «bon patró», fa prou amb concedir treball, olímpicament, a aquell que'n sol·licita. Però'l treballador «és tant desagrat que després que n'hi han proporcionat, ni tantsols ho agraeix. La culpa d'això és de les doctrines i de les pernicioses disolvents, dels mals pastors, dels meneurs. Ah, els meneurs! Ni amb tot el rigor de les lleis serien prou

castigats mai!» Més per al patró, *meneur*, mal pastor, és tot home d'acció que acabdilla a les multituds proletàries. Mentre'ls sindicats fan una vida mig contemplativa, que permeten abusos i atropells als seus associats, tot va bé: els directores dels sindicats són bona gent i millors obrers, però encara no's dibuixa una acció, surt ja'l fantasma: l'agitador d'ofici, el famós *meneur*. Repetim-ho. Es la mentalitat del nostre patronatge, és la cultura limitada del nostre patronatge que, en sa majoria, fóra dels coneixements professionals, ni sab ni ha volgut saber mai res més. D'aquí, d'aquesta ignorància, naix l'oposició furienta a regoneixer les associacions obreres. Es un punt que ha provocat, provoca i provocarà, lluites vehements. El conflicte de Reus n'és una palpable demostració. El «bon burgés» no vol transigir en això: seria tractar a l'obrer d'igual a igual i això no pot ser: hem convingut que'ls obrers són d'una casta inferior. Tot el més que's pot permetre és tenir associats a la fàbrica o taller, més regoneixer la societat, de cap manera. I pobre del que, cap visible, la representi! Sempre serà mirat amb repugnància o odi pel patró i els seus lloc-tinents. El menys pitjor que li pot succeir és que se'l tingui, també, com a un més dels agitadors.

Val a dir-ho. Aquesta llegenda dels *meneurs* no és tot llegenda. Quelcom hi ha de veritat. Entre cent laborants, entre cent directores dels obrers, sempre pot haver-hi un tant per cent que obri amb mala fe i fins egoistes, com entre cent persones n'hi ha indefectiblement algunes que no són honrades, ja que les impureses de la vida són així. El que hi ha és el que direm:

El nostre obrer, com el nostre patró, viu molt endarrerit, la seva cultura és escassa i primitiva. Es, ademés, individualista exagerat. La manca de cultura i l'individualisme el fa molt desconfiat, molt escrupulós i no gaire inclinat a acceptar càrrecs que representin una suma de perills i de treballs. Succeeix, en conseqüència, el que ha de succeir, l'inevitable. Que o bé dirigeixen els sindicats obrers gent de bona fe, però sense coneixements de cap mena o bé son dirigits per aquells que tenen una major suma de coneixements. En el primer cas, les Junes canvien sovint, en el segon els directores són reelegits un dia i un altre, arribant a convertir-se en homes indispensables. Si el que's troba en aquest cas és un home escrupulós i que té gran amor a la classe obrera, serà sempre el que deu ésser: un bon conductor de multituds, una víctima, un martré si convé; més si el que en tal lloc es troba és home que dú dintre seu mals instints, no tant sols farà servir d'escambell i instrument per als seus fins a l'obrer, sinó que farà el mateix amb sa mare i amb l'ànima que l'aguanta.

Insistim. Bona part de la culpa d'això és dels mateixos obrers. Així com es passen hores i hores, de vegades, criticant la gestió dels seus directores i abandonen les assemblees, i rodegen de sospites i desconfiances als que'ls representen, deuen seguir altres camins. L'intervenció ha d'ésser constant i enèrgica. Han d'acceptar també'ls llocs de perill i de treball. Han de sacrificar una mica la seva independència en bé de tots. L'enemic és un i fort; doncs contra d'ell tota unió és poca, tota energia és petita.

Al patró, al burgés, no se l'ha de combatre amb l'odi cec i foll, encara que aquest sigui justificat. L'odi encega i fa perdre les més bones causes. L'odi només aguanta l'energia en tant dura, mentre que la raó i la força de l'unió el fan a un invencible.

Així, la situació present entre'l patró i

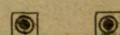
l'obrer català, es podria concretar de la següent manera:

L'obrer, per les misèries físiques, per les misèries morals que ha de viure, per les injustícies que ha de sofrir, té un odi terrible al patró, al burgés. Per a lluitar amb el burgés té'l seu odi, mal conseller, i associacions defectuoses i rudimentàries. Té alguna fe, però té més desconfiances que fe. Sincerament.

El patró té un menyspreu instintiu pels obrers, té'l seu orgull desmesurat i el creure's molt superior als que estan a les seves ordres. Per a lluitar amb l'obrer, té associacions més perfectes; té capitals, té influències entre'ls governants.

No hi ha dubtes. El patró lluita amb millors condicions, és hora que l'obrer ho vegi. I que, quan ho hagi vist, s'esmeni i emprengui els camins que poden fer-lo igual o superior al seu adversari, per a poder lluitar amb tant braó com probabilitats d'èxit.

PERE CASALS

L'unió dels catalans

ES sensible de veritat la gran disparitat de criteri que regna entre'ls fills de la nostra terra. No hi ha pas un ideal unànim en els cors de tots els catalans; no hi ha pas una mateixa finalitat en les aspiracions de tots els partits constituïts; no és pas posat l'amor a Catalunya per damunt de totes les diferències polítiques. Escudant-se amb el sagrat nom de la patria nostra, la gran majoria dels partits existents, avui en dia, treballen, uns, de mala fe i, altres, portats per la manca de criteri, per a obrir el clot on els nostres enemics voldrien veure sepultada a Catalunya. I posen paranyos per tots els indrets per a caçar cors no prou coneixedors de l'estimació que's deu a la mare patria i escampen arreu doctrines anticatalanistes i propaguen *corridos de toros* per a embrutir l'ànima del poble i permeten grogeries en locals apropiats amb el sol objecte de que la corrupció no deixi veure clar als catalans.

El continuat ús d'aquestes males arts ha produït, desgraciadament, els resultats que desitjaven els enemics. L'ànima s'ha embrutit; els cors s'han fet insensibles davant dels insults que reb Catalunya; els esperits, en lloc de volar per regions de grandesa per a la patria, s'han rebaixat a xopar-se de sang d'ignocentes víctimes en la sorra d'un circ ultraromà.

I mentrestant, Catalunya es desfà en una vall de llàgrimes veient que'ls seus fills miren indiferents com les seves carns sagnen amb abundància!...

Però, ella, com a bona mare que és, està disposada a perdonar als seus fills si aquests tornen a caminar pel camí que'ls conduirà a llur salvació. Ajuntem-nos, catalans, al voltant de la nostra patria i serveixin nostres cossos de coracles contra els dards enverinats que disparen mans traidores. Reunim l'amor a Catalunya i pastem-ne un bloc formidable i indestructible.

L'Unió Catalanista vol fer-lo aquest bloc, inspirant-se en el seu veritable amor a la patria. Doncs, no vacil·lem, no'ns hi pensem més en entregar-nos-hi en còs i ànima. L'Unió Catalanista és l'agrupació que ha d'aplegar en son si a tots els catalans. Apleguem-nos-hi i conseguirem, així, el perdó de Catalunya.

D. CARROVÉ I VIOLA

La veu de l'Imperi alemany ha parlat

HAN començat les sessions al Parlament de l'Imperi alemany, i el Canciller ha pronunciat un discurs, pensat, es veu, amb molta cura, per tal que havia d'ésser la veu de l'Alemanya parlant al món.

Per mes que els homes, o els pobles, és el mateix, facin un gros treball mental per a dir, mancant a la sinceritat, el que'ls convé dir i volen dir, hi ha a la consciència individual, i col·lectiva, un determinisme d'exteriorització que obliga a expressar tot allò que pretenen amagar. És clar que aqueixes sinceritats no s'expressen directament, i que és a les representacions mentals que s'usen, a la sintaxi del llenguatge, i a les figuracions que s'inventen, on, malgrat el més gran esforç, que la sinceritat venç, i per entremig d'invençions i mentides, hi ressurte evident la veritat que's pretén deixar de dir.

El discurs del Canciller alemany és un nou intent de fer combregar al món amb rodes de molí. La cinta del discurs ha estat molt ben conjunada per a convèncer, encara més, als curts de gambals de tot el que, l'imperialisme alemany d'abans de començar la guerra tenia decretat, fos la — diem-ne — veritat que s'havia d'imposar al món.

Al món, però, no hi manquen munions d'homes de senderi, i que és força difícil fer-los viure de l'engany.

El Canciller ho ha retret tot, ho ha desvirtuat tot, ho ha capgirat tot, com si l'imperialisme alemany posseís acció d'eficàcia al psiquisme del món.

Les manyes del Canciller són velles, i tot-hom coneix les manyes innocents que usa per a fer veure el blanc negre. Hi ha paraules que són de valú definitiva, i «aquell troç de paper que va estripar» el Canciller al començar la guerra, no l'enganxarà mai més, per més que faci. Anys abans d'aquesta guerra, Alemanya tenia acordat envestir, destruir, aniquilar França, passant per damunt de Bèlgica, i així ho ha fet, i se n'ha alabat, aquest mes fa un any, acudint ara a les falses posicions de liberal i de lliberadora i de correcta i de devota del dret, creient-se convèncer a l'humanitat. Al menys, el periodista Harden ha estat sincer demanant per a la seva patria les responsabilitats de tots els seus actes. És força més simpàtic això que no pas la diplomàcia del Canciller cobrint-se d'un mantell d'armini, per a que el món arribi a creure en la bondat angelical de l'imperialisme teutó. M'agrada més l'àngel rebel Harden, que l'arcàngel Gabriel que vol semblar el Canciller.

El que aquestes lletres escriu, al ganer del 1913 era a Brussel·les i conversà de política nacional belga i d'internacional. Aleshores, la preocupació dels belgues era, sobre tota altra, el problema militar, car se regoneixia la situació difícil i greu en que's trobaria Bèlgica, malgrat haver reorganitzat i modernitzat l'exèrcit i malgrat haver fortificat amb seny i cura Liège i Namur, car se tenia per segur que si esclatava la guerra europea Alemanya invadiria Bèlgica per a

caure al damunt de França sense haver de vèncer els quasi infranquejables obstacles que els francesos havien posat a la frontera d'Alsàcia i Lorena. Ja ho sabien que hi havia un tractat amb Prússia; estaven certs, però, que la fortíssima Alemanya el consideraria «un troç de paper». Així ha estat; no anaven errats, no. I ara, en el discurs que acaba de dir el Canciller, ens parla dels drets de les nacions petites, i d'enemics provocadors de la guerra, i fa caure totes les responsabilitats al damunt d'Anglaterra, per a que el món taurà s'ho cregui, tot senzillament, éssent així que l'odi d'Alemanya, l'enemic que vol abatre Alemanya, no és Anglaterra, no ho ha estat mai, en primer terme, sinó que ha sigut, és, i serà França, perquè Alemanya guerreja, no per interessos econòmics, que això és secundari, sinó per ideologies dominadores o directores de consciències, que és el ver imperialisme, del que naturalment n'esdevenen totes les grandeses, i per ara i tant, no hi ha més competidors que França i Alemanya, si es volen veure les coses amb ple coneixement i perfecta equanimitat. França representant dels radicalismes lliberadors, amb política civilista i de llibertat de consciència a l'Estat, i amb consciència socialitzant de modalitat col·lectivista en el poble, i Alemanya amb imperialisme militarista i poder personal a l'Estat, i amb socialisme d'Estat al servei de l'Imperi a la consciència del poble. Aquestes són les ideologies que lluiten, perquè pretenen, per procediments diferents, exercir hegemonia a Europa; i per això, quan parla el Canciller, amaga la veritat entre sofismes, falsetats i fingits sentimentalismes, i quan parlen els homes d'Estat francesos parlen sincerament des d'una consciència pacifista i democràticament socialista estant.

I com la primera desfeta alemanya l'hi ha infligit la veu de la França al Parlament i ha estat una desfeta definitiva, Alemanya ha desviat l'atenció de l'Europa cap a Anglaterra per a aparentar que els insulars poderosos del Nord són — i no França — els que tenen la culpa de la guerra, que ben bé esperaven els

homes d'Estat germànics que França, mig mal vista del món per l'acció del conservatisme europeu — el francès i tot —, actuaria en les hores crítiques tant bojament, tant ximplement, tant degeneradament, que el món s'apressaria a declarar-la responsable del daltabaix de la guerra europea, mentres l'Alemanya l'esmicolaria, després d'haver aixalat a Bèlgica.

França s'ha mostrat tal com era, que no era pas com deien els opressors de tots els pobles del món i els mateixos francesos causants de la debacle de 1870; França era tota una altra cosa; era com ha mostrat ésser ara en aquest tràgic instant, en el que s'enfonsen els pobles degenerats i ne surten triomfants i més perfectes que mai els pobles forts, els pobles que lliberen. La força d'Alemanya ha estat deturada per la consciència democràtica i civilista de la nació francesa. Els alemanys tot ho havien previst, menys que hi ha quelcom més fort que vaixells de guerra, canons, mil·lions d'homes i explosius; no sabien, no saben, no sabran mai, que la suprema força és l'espiritual, la lliberadora, la que ix de la consciència normal dels pobles.

Per ésser esclau d'aqueixes ignoràncies, la veu de l'imperi germànic l'ha parlat, per boca del Canciller, en aqueix desgraciat discurs, que és l'expressió de la decadència, tant en el sentit de la consciència individual com de la col·lectiva, de l'Estat alemany.

I mentres el Canciller parlava i els avalots de quasi tota la cambra no deixaven entendre les assenyades paraules de Liebknecht, un submarí alemany enfonsava al si de la mar un vaixell que anava a Amèrica i duia passatgers neutrals, persones lliures, civils, fora de la guerra, que quedaran convençuts quan llegixin el discurs del Canciller dels germans!

Ademés, els homes d'Europa tenim memòria i, tot llegint aqueix discurs, ens recordem de la colonització alemanya a l'Àfrica, cruel com cap altra; ens recordem del procés Eulemburg i del procés Krup; sabem ben bé els articles de la Constitució federal de l'Imperi referents als idiomes francès, danès i polonès; no'ns oblidem que a la Polònia els fa més por el mestre alemany que el cosac; la germanització de Polònia i l'apoderar-se a la força de les propietats és cosa viva en nosaltres; l'acció alemanya al Schleswig-Holstein i a l'Alsàcia-Lorena és cosa d'ara mateix; el fracàs de la diplomàcia alemanya al començament de la guerra també el recordem; el gran plan de l'Estat Major, madurat i preparat quaranta cinc anys seguits, desbaratat, i el generalíssim Moltke arreconat, bé poden retreure's, i... les violentes paraules del Canciller des del balcó del seu palau estant, que són expressives d'un barbre esperit col·lectiu...

S'ha de seguir creient que no hi ha altra lluita que la de l'esperit germànic, estacionari i retrogradant, i la de l'esperit francès, socialitzant i progressiu. Són encara Roma ardent i lluminosa que lluita per seguir avant contra el Nord boirós i fret; són el centrifugisme de la vida, l'expandiment, contra el centripetisme dominador i catòlic de la força; l'acció és contra la França, contra París, nucli de les deslliurances humanes, germen de totes les llibertats...—J.

MIGRANYA,
DOLORS NEURALGICS,
FEBRES, Etc.

ES CUREN AMB

KALMINE

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i Cia.,
J. SEGALÀ

Al detall: En totes les farmàcies
CAPSES D'UN CATXET: 35 cènt.

Una interessant conversa del socialista català R. Fabra Ribas amb el diputat socialista suec Hjalmar Branting

El diputat socialista suec, Hjalmar Branting, acaba de passar uns quants dies a París. Delegat dels socialistes de Suècia, Branting—que és un dels membres més autoritzats del «Bureau Socialista Internacional»—ha visitat darrerament els principals centres socialistes i obrers d'Alemanya, Austria, Hol·landa, Anglaterra, França, Dinamarca i Noruega. Durant la seva estada a París, el socialista català, redactor de l'Humanité, en A. Fabra Ribas, hi sostingué l'interessant conversa que transcrivim, extraient-la del darrer número de La Justicia Social, de Reus

HEU vist—varem preguntar a en Branting— a Kautsky, a Bernstein, a Liebknecht, i a Haase, i als companys de les diverses tendències que's noten ara en el partit alemany?

—He vist a tots ells i he tingut ocasió de sentir dels seus propis llavis el judici que 'ls mereix la tràgica situació en que's troba el socialisme internacional.

—Es veritat que l'anomenada «minoria» està fent constantment nous adeptes?

—Aquesta és la meya impressió. Jo crec que en la propera reunió del Reichstag, que ha de celebrar-se el 19 d'Agost, la minoria del Grup socialista parlamentari contraria a la política del «4 d'agost», no's contentarà amb abandonar el saló de sessions en el moment de la votació, sinó que donarà a la seva actitud una expressió més enèrgica. Si això succeeix, es indubtable que l'«acte» dels representants de la «minoria» en el Parlament, tindrà en el país una considerable repercussió.

—Creieu que tots els companys de la «minoria» estan completament d'acord?

—En el terreny pràctic, sí; però en el teòric, no.

—Es exacta l'afirmació de que l'actitud de Liebknecht i Kautsky, per exemple, se inspira en el respecte a les tradicions del partit, mentre que la de Bernstein obeeix a l'esperit pràctic i idealista, que caracteritzava la política d'en Jaurès?

—Crec que teniu raó.

—Com us expliqueu l'actitud del Grup socialista parlamentari en la sessió del Reichstag del 4 d'agost de 1914?

—Per l'ignorància de moltes coses i per les noves inexactes que corrien per tot arreu. Tal com sabem, un dels motius de la declaració de guerra de l'Alemanya a França, se fonamentava en el fet que un aviadador francès havia tirat diverses bombes a la línia fèrrea, prop de Carlsruhe i Nuremberg. Aquest fet va ésser confirmat abans de celebrar-se la sessió del dia 4, per un diputat socialista—que no era Sudekum—per Nuremberg. Més tard, quan se tractà de «provar» el que el govern havia dit i un diputat socialista havia confirmat, va resultar que aquest no vegé—com assegurà al principi—els pretesos desperfectes causats per les bombes, sinó que va limitar-se a transmetre el relat que sobre els mentats desperfectes li havia fet una persona de tota la seva confiança.

Dec fer constar—afegí Branting—que ningú creu en la mala fe del diputat per Nuremberg. En moments de gran exaltació, quan els nervis se troben excitats i les passions desencadenades, es produeixen casos semblants al de que parlem. Tots els professors de psicologia experimental coneixen exemples semblants.

—Es cert que 'ls directors dels sindicats estan quasi tots amb la majoria, i que molts d'ells són partidaris de la política de conquesta?

Branting, després de reflexionar un instant, respon:

—Potser seria més exacte dir que la «majoria» està amb el directors dels sindicats.

—Quines impressions porteu d'Hol·landa?

—La majoria de l'opinió pública desitja el triomf dels aliats, sobretot després del que ha ocorregut a Bèlgica. El mateix succeeix en el moviment obrer.

—Creieu que Troelstra interpreta en aquests moments la manera de pensar i sentir del proletariat hol·landès?

—Potser Van Kol i Vliegen l'interpreten més exactament.

—L'actitud exacta del govern suec, quina és?

—Algú ha volgut veure en el darrer discurs del president del Consell certa agressivitat i un ocult desig d'ajudar als imperis centrals. Crec conèixer suficientment la política del meu país per a poder afirmar que Suècia desitja mantenir-se neutral. Per a comprendre el veritable significat del llenguatge que 'l cap del govern suec ha empleat, cal tenir present que's tracta del país de Nobel i que l'orador es dirigia a un auditori compost, principalment, de pacifistes tolstoians.

—I la classe obrera sueca?

—Es també resoltament partidaria de la neutralitat, enc que l'immensa majoria desitja el triomf dels aliats.

—Succeeix igual a Noruega?

—Exactament igual. També allà el proletariat simpatitza amb els aliats i defensa la neutralitat del seu país.

—I a Dinamarca?

—La situació dels nostres companys danesos és delicadíssima. L'opinió pública a Dinamarca està resoltament contra Alemanya. La premsa emplea a voltes un llenguatge duríssim contra'l govern del país veí. Davant d'una situació tant difícil i plena de perills, el partit socialista danès tracta d'oposar-se a la tasca dels esperits exaltats i evitar que sorgeixin

conflictes i complicacions amb Alemanya. En quan a l'estat d'esperit del proletariat danès, és el mateix que en les altres dues nacions escandinaves.

—Ha sigut sempre igual?

—No; al començament de la guerra hi hagué en els tres països certes vacil·lacions i molts dubtes; però al conèixe's els detalls de la violació de la neutralitat belga, els dubtes varen desaparèixer i les actituds s'afirmaren d'una manera, podríem dir, definitiva.

—Quines impressions teniu respecte França i Anglaterra?

—Us ho diré en dos mots: crec que la pau està més allunyada del que'm creia abans d'empendre el meu viatge. Veig que en ambdós països desitgen que la guerra s'acabi aviat, sempre que no s'hagi de firmar, com se sol dir, una «pau coixa», que sigui equivalent a un armistici.

—Ja que vos assistireu a la sessió secreta celebrada darrerament pel Consell Nacional del partit socialista francès, podríeu dir-me quelcom que faci referència a la mateixa?

—Poca cosa, puix es tracta d'una sessió secreta. No—res—menys, sense voler ésser indiscret, puc afirmar que'm va sorprendre la unanimitat—rara en les assemblees franceses—que vareig observar en tots els assumptes. Si hi hagué alguna discrepància fou en qüestions de detall.

—I que us sembla a vos de la resolució presa pel dit Consell Nacional?

—Que potser no hagi correspost al que esperaven certs companys de la «minoria» alemanya.

—Quines són les vostres esperances respecte l'esdevenidor del moviment obrer internacional?

—L'Internacional es reconstituirà més forta i vigorosa que mai. Les lliçons que ara ens donen els fets, han de servir-nos per a la nostra futura tasca. Tenim, certament, de vèncer molts obstacles abans d'arribar al terme desitjat; però les terribles malvestats de l'actual catàstrofe ens donaran la suficient força moral i material per a assolir el nostre definitiu triomf.

Després de la guerra, tothom, fent excepció dels fanàtics incurables, es convencerà que'l socialisme no sols defensa els interessos del proletariat, sinó també els de tota l'Humanitat.

Branting parlava emocionadíssim. Devegades creïem notar que 'ls seus ulls s'humitejaven. A l'explicar-li l'efecte que'ns havia produït la declaració de guerra i l'idea de que els socialistes d'Europa anaven a agafar les armes per a destruir-se mutuament, Branting ens contestà amb veu tremolosa.

—«Nosaltres, els homes dels països del nord, no sabem devengades exterioritzar els nostres sentiments i dolors; però no per això el nostre sofriment és menys intens.»

Una forta i efusiva encaixada, que durà breus instants, va posar fi a la nostra conversa...

Tallers Gràfics
Josep Sabadell & C.^a
Stat. en Cta.

Obres de text — Revistes — Periòdics
Fascicles — Catàlegs — Circulars — Factures — Talonaris — Memoràndums — Esquemes mortuorials — Targetes i tota mena de treballs comercials

Casa especial per a Carnets — Calendaris i Etiquetes en relliu

Mostruaris de totes menes i Llibres ratllats
Relligats de luxe i econòmics

Mallorca, 257 bis — BARCELONA

TELEFON 7210

L'expansió de Catalunya

Mendoza

(República Argentina)

AMB gran amor, ja que la nostra voluntariosa pensa no ho pot tractar d'altra manera, exposarem una idea que tendeix a fer despertar, envers nosaltres, corrents de simpatia i respecte. La força que, nosaltres, els catalans d'Amèrica, componem i que tant profitosament per Catalunya podria treballar, si no té'l ressò que deuria tenir dins de la patria és perquè li manca unitat d'acció.

La força catalana a l'Argentina, és immensa. I té un avantatge molt gran. És aquest, el que, un català, trasplantat a l'Argentina, es torna catalanista i aimant de la nostra patria, si aquest sentiment no se li havia despertat, o es materialitza el seu esperit, de tal manera, que deixa de pensar per complert en les coses de Catalunya. No hi ha mitges tintes quasi. És innegable, però, que la majoria de catalans es decideixen a adoptar els sentiments de catalanitat que tot bon fill de la patria deu haver de sentir.

La catalanitat d'innombrables compatriotes nostres, si resta inconeguda i individualitzada és per manca de mitjans i organismes que la facin entusiàsticament col·lectiva. No volem referir-nos amb ço dit, als nombrosíssims estols de desterrats que sota la bandera catalana i en entitats i manifestacions diverses, reviuem quotidianament l'amor a la nostra terra, no. No'ns referim a ells, perquè la tasca catalaníssima que realitzen és lloable i exemplar. Volem referir-nos, sí, a la direcció que, envers Catalunya, la llur tasca deuria tenir per tal que a la patria ens tinguessin sempre presents en tots aquells actes de glorificació que'ls catalans porten a terme.

Exceptuant el que qualques corresponsals d'aquí envien a llurs periòdics, ben poc haureu vist que la majoria de la premsa catalana s'ocupa de nosaltres, pobres allunyats de la patria, que tant l'estimem i pensem en ella. Des de la patria no s'hi pensa gaire en nosaltres; no hi creuen, potser, en la nostra acció... I això que gaudim d'un esperit catalanesc tant clar, tant il·luminós, tant potent!...

Els fets, els actes dels nostres germans que viuen a la patria, a l'arribar a nosaltres, que no estem en mig de les lluites polítiques catalanes ni vivim l'egoista ambient que a la patria es viu, arriben a nosaltres espolsats de partidisme i tant sols en reben el que és sà i bó per Catalunya. Això fa que tots nosaltres emmenem sempre el nostre esperit per camins que sols condueixen al triomf.

Fit el nostre esguard en la patria, us volem demanar, catalans residents a Catalunya, que volgheu pensar-hi en nosaltres; que volgheu dirigir-nos; que volgheu unir i relacionar les nostres forces per a poder aprofitar-les sempre que a la patria convingui. Desitgem que feu remarcar els nostres actes, que'ls glosseu, que hi concediu l'importància que'ls pertoca i podreu veure tots vosaltres, capdavanters de la causa catalana, com el temps s'encarregarà de fer fructificar la llavor que haureu sembrat. Feu-ho així i veurem aclarir la boira que tenim davant del nostre esdevidor.

Dels catalans, escampats per terres americanes, se n'hauria de portar un cens a Catalunya, un cens de catalans veritables que ho fossin i ho volguessin ésser—els mitjans per a portar-ho a cap ja'ls exposarem—; s'hauria de saber qui som; ens hauríem de conèixer, que no'ns coneixem, nosaltres amb nosaltres. Tot això deu fer-se de

la patria estant, car des d'aquí no és pas possible per ara. Diferents vegades ho hem intentat i mai s'ha lograt aconseguir-ho. I és que, a nosaltres, ens manca ambient, necessitem rebre la nostra vida catalanesca directament del cor de la mare. Ens arribaria, així, la savia més pura i encoratjadora.

Des d'aquí, individualment i, un xic, col·lectivament, nosaltres ja fem quelcom, que a alguns esperits raquífics ja els sembla prou, però no, no n'hi ha prou; hem de servir per coses més grandioses. Tenim voluntat per fer-les aquestes coses grandioses, però vosaltres, amb els mitjans de propaganda ferma i intensa amb que conteu, heu d'ajudar-nos. Els començos es presentaran, potser, dificultosament; però s'ha de tenir coratge, que'ls beneficis seran altament profitosos.

Els mitjans per a iniciar aquesta tasca són abundosos i com que la llur exposició és bon xic llarga, ho deixarem per a una vinenta crònica.

JOAN CUCURELLA

Mendoza 24 de juliol de 1915

AL VOL

UN hom té record i memoria de quan era petit i li sembla veure la Barcelona d'una pila d'anys enrera, molt més xica que la d'ara, molt menys gran ciutat, però—val a dir-ho—força més neta, i tota ella tant polida i acurada, que feia força goig. Ara, que ha crescut, s'ha eixamplat en grans vies ben formoses i s'hi han bastit gran nombre de bells edificis, fa vergonya transitar-hi. Per tot arreu se trepitgen fems i escombraries. Diuen que ja està organitzat, o que s'està organitzant, un servei perfeccionat de neteja. Tant se val: s'ha de dir que Barcelona, per culpa de l'Ajuntament, és bruta. Perquè ara hi ha brigades d'escombraries, que tot ho remenen, però no netegen; encara ho embruten més. Tot put, i un hom passa per les noves vies i pels vells carrers de la ciutat i pensa, tot avergonyit, que no hi ha dret a ésser tant dolent per a la nostra ciutat, administrant-la de tal faicó, que la brutícia als carrers i la pudor empesti l'aire.

Com a l'individu, a les ciutats, la netedat d'ordre senzillament físic ensenya com és l'esperit que les administra. No pot haver-hi bon administrador comunal que no rendeixi culte a la netedat, perquè ésser nèt és una expressió sintètica de tota una munió de perfeccions que són indispensables per a sentir horror a la brutícia. Una persona cu-

riosa, naturalment curiosa, és sempre una bona persona; cal malfiar-se d'un brut o d'un poc nèt. Si els consellers municipals de Barcelona fossin tots nèts de debò, Barcelona estaria ben administrada i seria ciutat neta.

Els homes de les ideologies radicals, els que ho són veritablement radicals, sempre són homes nèts. Barcelona no serà ciutat neta, fins que sia influïda la seva administració per les ideologies nacionalista i socialista.

Temps endarrera hi havé petites revoltes dels dependents de comerç per a obtenir la regularització de les hores de plegar el treball al vespre. Ara tot està tranquil i sembla que els burgesos se portin bé i que els dependents estiguin contentíssims de la formalitat, regularitat i justícia amb que els patrons compleixen llur deure d'homes que viuen en un poble civilitzat.

No res d'això. Els burgesos segueixen fent-ne tant mateix un gra massa. Encara que no són de modalitat socialista, de lleis ja n'hi ha, que si es complissin permetrien als dependents, no exercir influència socialitzant, però sí evitar els abusos de tota llei que cometen els estaments patronals.

Tantost un obrer reclama el compliment de la llei, l'acció de l'autoritat, que no és altra que fer que la llei se compleixi, actua vigorosament, obligant de mil maneres indirectes, de vegades per l'acció de la força, a aturar-se en la seva acció i sotmetre's al detentador de la legalitat; i no s'ha vist mai que la força pública fes sentir la seva acció als patrons que sense parar manquen a la legalitat. I és que en el règim social individualista no hi ha altra legalitat que el voler i la conveniència dels estaments posseïdors de la riquesa i dels explotadors de l'esforç productor dels homes.

Un hom no sab si trobaria res de més baix, subleuador i repugnant, que aqueixos burgesos que's consideren encara amos d'esclaus al posar amb gran cinisme obstacles al descans i a l'alegria del treballador. En escriptoris i botigues els patrons odiosos regategen quarts i minuts a la joventut frívola de gaudir després de complert el seu comès.

I pensar que molts i molts d'aqueixos patrons surten encesos d'ira al carrer, bramant jagafeu-lo! i omplen, ¡pobrets!, de cops de puny al trinxeiraire infeliç que ha furat un miserable objecte o cèntims, com si fossin déus implacables i pars, ells, que, entre altres greus pecats, cometen la depredació cruel d'hores de vida del jovent generós!

Tot vindrà, però. En tot s'ha d'anar dret a la justícia, fent que, al menys, sigui completa la llei, la llei moral, la llei de bondat, mentre ve el règim socialista que ho normalitzarà tot.

El Poble Català, ha publicat una correspondència de París, firmada per «Sergio», que demostra un desconeixement absolut dels fets socials d'Anglaterra, i que, altrament, és escrit per un patrioter burgès, plutòcrata i militarista.

Pobres minaires anglesos, com queden! Els patrons, però, en restaran agrats! Sòrt d'ells a Anglaterra. Un hom no s'explica com se pot conjuminar el que s'anomena *El Poble*, amb les bases proposades per En Lloyd George, que acabaren el conflicte. LA NACIÓ, ja ho explicà, números endarrera; el que's veu és que la correspondència a *El Poble*, enviada de París estant, fou escrita rellegint *La Vanguardia* i el *Brusi*.

La Cooperativa Mutual Catalana

— Pont de la Parra, 5 —

vos invita a la seva obra «Social, humana i constructiva», en la qual obtindreu: Millorament en la qualitat i preus dels articles, absoluta garantia de llurs pesos i mesures, benefici reemborsable sobre el consum anyal, contribuint al sosteniment d'Escoles Catalanes i altres fins patriòtiques

— Demaneu Estatuts a l'Hostatge Social —

L'actuació obrera

Propòsits

LA NACIÓ, ja des d'abans d'aparèixer a la palestra, duia com una de les tasques a realitzar més arduament, el propòsit d'actuar en sentit intensament obrerista i de reivindicació dels drets de cada ú en el món social.

Per a realitzar aquesta tasca i perquè l'actuació de LA NACIÓ no fos mal compresa pels mateixos als que interessés més directament, cercà la manera de posar-se en relació amb les forces proletàries organitzades, intentant fer arribar a cada una de les col·lectivitats obreres la documentació que aclarís, sense deixar cap lloc al més petit dubte, la futura actuació del nostre periòdic.

Però la mateixa impossibilitat d'aconseguir semblants propòsits revelà, una vegada més, el molt que manca a fer en el camp del proletariat. Ni les entitats obreres organitzades ni cap organisme que les relligui o relacioni poderen facilitar, només que incompletes, les dades que eren indispensables. Ni un organisme oficial tampoc — el Museu Social — pogué facilitar-les, tal com hauria d'ésser possible obtenir-les, atenent a l'importància i complexitat de la vida obrera a Barcelona i Catalunya tota.

Així, ja que no hi ha hagut altre remei, LA NACIÓ s'ha dirigit, tard i incompletament, als organismes obrers l'existència dels quals ha arribat a conèixer, oferint-los el seu concurs lleialment i exposant-los els seus propòsits. Als que no ha estat possible descobrir-los en llurs llistosament amagats refugis, LA NACIÓ els diu, ara, com ho ha dit particularment als primers, que's tracta, essencialment, d'oferir, amb tota lleialtat, la voluntat i l'eficàcia del periòdic per a totes aquelles causes de justícia i d'humanitat que tant sovint, mentre s'assoleix paulatinament la perfecció humana, vindran a entrebancar la progressió i el perfeccionament del poble català.

Setmanalment, en aquesta secció encapçalada «L'actuació obrera», LA NACIÓ hi reflexarà tot l'actuar de la gran família proletària i se farà ressò de totes aquelles noves, avisos, etc., que, publicats en les seves columnes, puguin contribuir a la gran tasca d'organització i millorament del proletariat de Catalunya.

El passat diumenge, a la nit, la societat d'obrers flequers «La Espiga» celebrà l'anunciat míting de propaganda societatària.

Començà l'acte prop de les onze, presidint en Martí Ricart i assistint-hi una concurrencia nombrosíssima.

Dirigiren la paraula a l'auditori els obrers Foix, Anglada, Encesa, Guillanto, López i Carreño; tots ells ponderaren la tasca de «La Espiga», que, si avui és forta i poderosa, es deu al sacrifici de tots els que han fermament treballat pel seu engrandiment.

S'elogià la Comissió de propaganda, perquè, degut a la seva enèrgica actitud, ha lograt vèncer, mitjançant un boicot, l'intransigència d'un burgès que s'oposava al compliment del que amb la societat obrera s'havia pactat. Se feu remarcar també el gran nombre de socis nous que en poc temps la societat ha recrutat.

L'apatia d'aquells obrers flequers que, per abandonament de llurs interessos, no estan encara associats, fou fermament fuetjada, fent ressaltar els avantatges de l'associacionisme per a poder assolir en les lluites que s'apopen les aspiracions dels obrers, que amb sa suor pasten el pa que serveix de nodriment als que ben descansadament l'assaboreixen.

Fou posat de manifest el profunde malestar de les classes humils, censurant l'afany de lucre que la burgesia posseïx.

El president posà fi a l'acte, que's desenrotllà en mig de gran entusiasme, resumint els parlaments dels anteriors oradors i exposant orientacions encaminades a la consecució del millorament del treball dels flequers, aconsellant que tothom treballi fermament en prò de la creixença de la societat «La Espiga».

Al teatre Espanyol tingué lloc, el passat diumenge, la funció organitzada com a tribut d'estimació a l'ex president de la societat de carreters Enric Ferrés, condemnat a dos anys de desterrament, acusat d'haver comès un delicte social durant la darrera vaga de carreters. Se representaren les obres catalanes *Reixes enfora* i *Els tres toms*, desenrotllant, ademés, en Ferrés una conferència sobre el tema «Conseqüències del vici», que fou, igualment que les obres esmentades, fortament aplaudida.

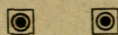
Per a avui dissabte està anunciada l'aparició d'un nou periòdic, titolat *La Colmena Obrera*, portaveu de la Federació obrera de Badalona.

La vaga de Reus ha arribat al grau màxim de tensió.

L'actitud cívica i la solidaritat absoluta dels vaguistes estan a punt de fer triomfar llurs demandes.

Però la burgesia reusenca cerca derrotar als obrers, contractant, a fora, els esquiroles que 'ls substitueixin.

¡Obrers de Barcelona i de tot Catalunya! Si voleu el triomf dels vaguistes de Reus, no accepteu feina per aquella ciutat, mentre duri el conflicte.

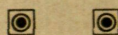

La nostra premsa

L'escola

LA Diputació de Barcelona, demanant una intervenció eficaç en les Escoles d'ensenyament tècnic pagades en gran part per ella i avui dirigides exclusivament per l'Estat, ha plantejat, indirectament, tot l'ample problema de l'ensenyament a Catalunya. Es curiós i al·lucinant escoltar com parlen, a propòsit d'això, alguns ministres i ex-ministres i nombrosos periòdics de la capital espanyola.

Favorables els uns, desfavorables els altres a les peticions de la Diputació barcelonina, tots els comentaristes coincideixen, però, en un punt essencial. I és el que l'Estat, si bé pot descentralitzar el règim de l'ensenyament tècnic i àdhuc el de l'ensenyament secundari i superior, no pot, en cap cas, per cap raó, de cap manera, descentralitzar el règim de l'ensenyament primari. Segons

COM VIU L' OBRER

♦ ♦ A BARCELONA ♦ ♦

En el número extraordinari que prepara LA NACIÓ, tractant aquest tema, s'hi publicaran treballs especialment dedicats a tots els aspectes de la qüestió, havent-se, fins ara, determinat els següents: Aspecte general. — Els jornals en relació amb les subsistències. — L'habitatge obrer. — Higiene Industrial. — Cooperativisme. — El treball de la dona. — L'ensenyança dels fills dels proletaris. — El vici flamenquista. — L'obrer malalt. — L'exploatació de l'infància

ells, poden ésser posades en mans de les Diputacions i de la Mancomunitat, les Escoles d'Enginyers i de Veterinaris, les d'Arquitectura i d'Agricultura. Els més radicals i coratjosos, arriben fins a admetre que Instituts i Universitats depenguin dels organismes locals. Però les escoles de primeres lletres? Ah! aquestes, no; aquestes, mai.

Per què?

La raó fonamental d'aqueixa negativa unànim, no és pedagògica, ni tampoc administrativa. És política. A Madrid i a les «provincies» madrilenyitzades, es tem que, mestressa Catalunya de l'ensenyament primari dins son territori, convertís l'escola en instrument de descastellanització (que ells anomenen desespanyolització, identificant Espanya amb Castella i exclouent-ne, per tant, automàticament, Catalunya). Un representant dels intel·lectuals avançats, el senyor Luzuriaga, ha sostingut aquesta tesi en un article publicat a setmanari *España*. Per segur tenim que tots o quasi tots els polítics i intel·lectuals espanyols més o menys avançats pensen, si fa o no fa, de la mateixa manera. Entre ells s'hi comptaran federals i tot, inconscients de l'enorme contradicció en què cauen no acceptant la autonomia dels poders locals en matèria d'ensenyament.

L'escola, instrument de descastellanització, és a dir, de catalanització!... Quina ignominia, quin greu perill! No seria això convertir l'escola en centre de propaganda política? pregunten. I no es saben avenir que tinguin els catalanistes prou gosadia per a pensar en aqueixa abominable utilització de l'escola primària.

Nogensmenys, la catalanització de l'ensenyament primari, és una de les reivindicacions essencials del Nacionalisme català. I és una de les més llegendàries, de les més santes reivindicacions nostres. Aspirem que l'ensenyament es doni en català a les escoles de Catalunya, que els infants catalans siguin ensenyats en la llengua catalana, tant bella com qualsevol altra, tant gloriosa com la que més ho sigui, i que, per damunt de tot, és la pròpia, la que ja duen en els llavis, en el cor, en la mateixa sang de sos cossos tendres.

Com? No podrem nosaltres, els catalans, utilitzar en favor del nostre alt ideal patriòtic l'immensa força de l'escola, i poden als altres utilitzar-la per a neutralitzar les generacions catalanes dels temps moderns? No pot servir l'escola per a la catalanització del nostre poble, i pot servir per a la seva castellanització?

Que les escoles de Catalunya siguin catalanes, catalanesques, catalanitzants és cosa natural i normal. La cosa que no és ni normal ni natural és que siguin castellanes i castellanistes. Portar el sentit de catalanitat a l'ensenyament, no és fer política; és fer patria. L'educació patriòtica, sanament entesa, és una de les bases de l'ensenyament contemporani.

Es vol evitar, pel que veiem, que les generacions infantils catalanes aprenguin gramaticalment la llengua catalana, que sàpiguen la història de Catalunya, que coneguin la seva vera patria i l'estimin amb plenitud d'amor. No es pot fer política a l'escola! — criden. Però mentrestant, a l'escola es donen uns llibres de geografia i d'història, que no parlen de geografia ni d'història catalanes; es llegeixen uns llibres de lectura amb prosistes i poetes que no són els nostres, i es canta en himnes de ritme estrany un patriotisme postic i exòtic.

I bé: som prou agosarats per a alçar-nos contra el caràcter actual de l'ensenyament a Catalunya. Ens referim a tot l'ensenyament, i al primari sobre tot. Volem convertir l'escola no pas en un instrument de la política catalanista, però sí en un instrument de la cultura catalanesca.

A. ROVIRA I VIRGILI

(De Gent Nova de Badalona)

Els conflictes socials

El de Reus

SEGUEIX sense resoldre el greu conflicte que en mal hora provocà la classe patronal, i que està arruinant a nostra volguda ciutat.

Des de nostra correspondència anterior hi ha hagut un nou intent d'arranjament que ha donat lloc a que la classe patronal posés de manifest una vegada més, la seva intransigència.

Per encàrrec del quefe del Govern Central i del ministre de la Governació, la setmana passada se traslladà a Reus, el governador civil de Tarragona, convocant immediatament als representants de les parts en litigi i fent-los la proposició de sotsmetre l'arranjament del conflicte al fallo arbitral del mentat ministre o al de l'«Institut Nacional de Reformes Socials» prèvia informació dels interessats.

La nova de que hi havia una proposició que, cas d'acceptar-se, podia donar per acabat el conflicte, s'escampà ràpidament per la ciutat, portant la tranquil·litat als esperits amb la natural alegria i expectació.

Poques hores durà aquesta alegria! Tota esperança d'arranjament, quedà desvanescuda amb l'acord de la «Lliga patronal» no acceptant el que proposava el governador, i que'ls obrers acceptaven per unanimitat, amb la sola condició —molt justa—de que'ls abonessin les despeses per anar a Madrid a informar.

La classe patronal volgué justificar sa negativa, enviant un telegrama al ministre, manifestant-li que creien innecessaria la llur intervenció per quan el conflicte cada dia tenia menys proporcions i, per tant, prompte tocaria a son terme si se'ls garantia, com fins ara, la llibertat del treball.

Ningú sab, inclòs els patrons, en que's funda aital afirmació, ja que vaguen els mateixos estaments avui—excepte els semolers i tipògrafs, quals dos oficis junts sumen uns 60 homes—que vagaven al declarar-se el locaut, i àdhuc, avui, és més gros el número de vagues, per haver-se sumat an aquests molts peons d'indústria i comerç que han abandonat el treball per no carregar o descarregar carros guiats per *esquirols*.

Tant les autoritats com l'opinió imparcial, que com hem dit altres vegades no simpatitza amb la causa dels patrons, perquè no la veuen justa, ja han vist, per xò, que la justificació de la «Lliga patronal» és falsa, havent censurat fortament la seva actitud d'intransigència, amb la qual han posat al descobert el seu intent de no solucionar el conflicte, fins haver lograt la desorganització de la classe obrera, per a després arrabassar-li les millores que amb titànics esforços i molts sacrificis hagi pogut conquerir.

En l'anterior correspondència ja diguerem que la classe patronal feia grans esforços per a recrutar *esquirols*. D'entre'ls obrers de la ciutat, malgrat l'haver agotat llurs energies amb els mesos que porten de lluita i carèixer de recursos amb que poguer satisfer llurs apremiants necessitats, són comptadíssims els que fins avui s'han prestat a fer traïció als seus companys. Els d'altres poblacions, malgrat les bones ofertes de la burgesia reusenosa, tampoc han respost a la crida patronal.

En vista d'això i per a dissimular llur fracàs, fan fer de peó als seus fills i als dependents de escriptori. Així és que la majoria de carros que circulen—custodiats tots per la guardia civil de cavall—són guiats per carreters improvisats, de coll i punys i camisa planxada.

Aquesta és tota la gent que avui treballa;

aquests són els únics treballadors d'avui dia, els que en temps normal es donen vergonya d'alternar amb llurs companys de treball, car ells són els obrers de la ploma i encara que guanyin sous irrisoris, vesteixen de senyor i, per tant, certs papers no'ls volen fer, però, en canvi, quan hi ha algun conflicte entre'l capital i el treball fan el més baix: el de traïdor de la causa obrera.

MARIÀN ROCA.

Reus 24 d'agost de 1915

El dels marins

Aquest conflicte de que ja donavem compte en el passat número, sembla que, en principi, ha quedat solucionat, acceptant les parts interessades la proposició que'l governador civil els hi feu en una de les reunions tingudes.

La fórmula d'arranjament conté les següents bases:

1.ra La tripulació de tots el vaixells queda reintegrada en el servei.

2.na Les tripulacions de l'«Andalucía» i del «Castilla» prestaràn servei, la segona en el primer dels mencionats vaixells i la primera en el segon, quedant fora els marins causants del conflicte.

3.ra La Companyia despedirà als *esquirols*, indemnitzant-los convenientment.

Els reunits convidaràn als capitans dels vaixells a que acceptin aquesta solució.

Més tart, arriba a coneixement nostre que la Societat Espanyola de Maquinistes Navals ha pres l'acord de prohibir als seus associats que naveguin amb els obrers de «La Naval».

En sa conseqüència el maquinista de l'«Andalucía» abandonà el lloc.

No podent-se arreglar l'assumepte se suspengué la marxa del vapor.

El d'Olot

La vaga general de l'Art Fabril promoguda a Olot a conseqüència del conflicte originat a la casa Sacrest, no porta, a l'hora que escrivim aquestes ratlles, camí de solucionar-se.

Totes les gestions han voltat alentorn de la qüestió inicial, això és, de la demanda obrera de que s'associessin sis obrers d'aquella casa que s'hi resistien aconsellats, inductiblement, per el patró, per quan aquest cregué solucionar el cas associant-los a la seva explotació fabril.

Però la «Federació obrera» i l'«Art Fabril» d'Olot interpretaren ben diversament el tal arranjament, i, persuadits que's tractava d'enganyar-los, es negaren a acceptar la solució, persistint en la vaga.

En les darreres gestions fetes, s'ha discutit entre patrons i vagues el nombre dels obrers no associats que podien continuar a la casa Sacrest, no arribant-se, tampoc, a cap acord definitiu per mantenir els obrers que sien cinc els associats, dels sis que no ho són, mentre'l fabricant es nega a acceptar-ne més de tres, dels mateixos.

Com es veu, és l'intransigència patronal en regoneixer el dret dels obrers a organitzar-se i associar-se, el que provoca—no a Olot, sinó arreu de Catalunya—a cada pas conflictes de més o menys importància. Llàstima immensa que'l proletari català—professional del civisme i primer mantenedor de l'ordre—no hagi assolit ja la perfecta organització que li permetés plantejar amb més fermesa els seus problemes, sense temença de veure's setiat per la fam.

Per això aquestes vagues, com la d'Olot, veritables batalles en defensa del dret d'Associació obrera, són tant ardidament sostingudes per els seus iniciadors, perquè estan convençuts que només per l'organització de la gran família proletària, podran oposar-se a l'incomensurable injustícia dels organismes productors, que—emparats per la força—viuen la vida de cent anys enrera.

RENAIXEMENT

El número de demà conté el següent sumari: *La llengua catalana a l'Escola Normal*.—*Esguards*, per Maig.—*La descentralització per sèrrets*, per F. Culi i Verdager.—*Els Casals Nacionalistes*, per P. Oliver i Domenge.—*Anant pel cel*, per J. Pérez-Jorba.—*De la nostra vida econòmica*, per F. Rosell.—*Preceptes morals per als homes nous: La tirania de l'Historia*, per Juli Cruz Ghio.—*Noticiari*.

NOVES

LA reunió celebrada el dimars prop-passat per l'«Associació Catalanista de Gràcia», per a tractar del major desenvolupament de la mateixa, va veure's extraordinàriament concorreguda per molts catalanistes que anaren a juntar el llur esforç al que estan realitzant els nostres amics de l'«Associació» en el districte vuité.

Per a tractar varis extrems referents al mateix assumepte, es reuniran novament el vinent dimecres, a dos de deu de la vetlla, en l'hostatje de l'«Orfeó Gracienc», Salmerón, 87, pral., a la qual reunió es convida a assistir-hi a tots els que, domiciliats en aquell districte, simpatitzen amb els ideals de l'Unió Catalanista i no varen córrer a la darrera reunió.

A la barriada de Gràcia ha quedat constituïda l'agrupació «Niu Artístic Català» que's proposa organitzar concursos literaris i excursions.

El «Casal Nacionalista» del districte VI s'ha traslladat al carrer Consell de Cent, 263, baixos.

En l'Aplec patriòtic, organitzat pel Casal Catalanista del districte II i que's celebrarà el vinent dia 8 de Setembre a Santa Creu d'Olorde, s'hi celebrarà un miting en el que hi parlaran eloqüents oradors.

El Consell Directiu del Grop Sardanistic «Dancem», ha organitzat una Extraordinària Audició de Sardanes per a demà, diumenge, a les 9 de la vetlla, que tindrà lloc en l'espaiós pati d'esbaïjo del mateix, encarregant-se del programa, la renom nada cobla «La Principal Barcelonina».

D'èxit immens pot calificar-se el concert que donà l'Orfeó de Sans, el passat dimarts, dia 24, en el Casal Catalanista de Sans «Els Segadors». L'espaiosa sala, adornada i il·luminada brillantment, era insuficient per a donar cabuda a la nombrosa concurrència que assistí a la festa.

Amb l'«Himne de la Senyera», del mestre Mateu, donà començ la primera part, la qual estava integrada en sa totalitat, excepció feta del ja esmentat Himne, per música estrangera, figurant-hi *madrigals* com «Vols dir-me amor...» de Dowland (estrena), que per la bona interpretació premià el públic amb xardorosos aplaudiments.

Començà la segona part, cantant la Secció d'homes tres hermoses composicions, mereixent l'«Himne de l'arbre fruïter» els honors de la repeticció. Seguidament, i per les tres seccions, cantaren diverses cançonetes populars, éssent demanat el bis de «L'hereu Riera», «Els tres tambors», «El dimoni escuat», (estrena) i «Sota de l'olm».

El «clou» de la festa fou el «Tannhaüser», (marxa de presentació, estrena) que acompanyat amb piano i armonium pels senyors Lázaro i Figueras i executat amb tota pulcritud, signé coronat per una perllongada salva d'aplaudiments.

Vagi la nostra felicitació als abnegats i estudiosos choristes de l'Orfeó de Sans i als seus professors Na Jacinta Torres, Na Assumpció Munné, En Anicet Beya i en especial al Director, l'infadigable mestre En Llorenç Carbonell.

• • LA NACIÓ • •

EDICIÓ DEL COMITÈ DE PREMSA

DE LA UNIO CATALANISTA

Bibliotecària i Comunicació
i Hemeroteca General

1 pesseta trimestre — Estranger: 1'50 pessetes

COMBINACIÓ AMB «RENAIXEMENT»

2'50 pessetes trimestre — Estranger: 4 pessetes

Imp. Josep Sabadell i C.^a, S. en C.—Mallorca, 257 bis

COMITÈ DE PREMSA DE LA UNIO CATALANISTA

Nombre actual d'abonats a
RENAIXEMENT i LA NACIÓ

1019

Nombre de sotscrits a la cooperació de 50 ptes.

93